



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 24. Ağustos 2022

Sayı : 2820

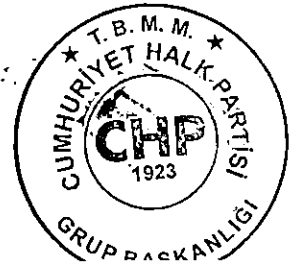
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Yurt Dışında Bulunan Türk Vatandaşlarının Yurt Dışında Geçen Sürelerinin Sosyal Güvenlikleri Bakımından Değerlendirilmesi Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifim ve gerekçesi ektedir.

Gereğini saygıyla arz ederim.


Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 01 Ekim 2022	Esas No: 2/4579



T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
2 5 Ağustos 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
2 5 Ağustos 2022
No: 1069092

GEREKÇE

17 Temmuz 2019 tarihinde kabul edilen 7186 sayılı “Gelir Vergisi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” aracılığıyla yurtdışında çalışan vatandaşlarımızın emeklilik hakları iktidar tarafından alenen gasp edilmiştir.

Düzenleme ile yurt dışında çalışan işçilerin SSK borçlanması yapması engellenmiş sadece BAĞ-KUR’dan borçlanabilmelerine izin verilmiştir. Yurtdışında çalışan emekçilerimizin Türkiye’de emekli olmak istediklerinde yaklaşık 2 kat prim ödeyip, yüzde 40 daha düşük maaş alacaklardır. Ayrıca ödedikleri prim bedeli de yüzde 32 yerine, yüzde 45 üzerinden hesaplanacaktır.

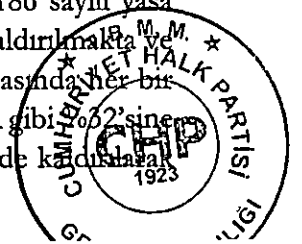
İşin esas skandal tarafı ise bu kanunun adeta yangından mal kaçıran gibi 9 günde Meclisten çıkarılması olmuştur. Teklif 08.07.2019’da TBMM Başkanlığına sunulmuş, 12.07.2019’da Komisyon’dan geçmiş ve 17 Temmuz 2019’da Genel Kurul’da kabul edilmiştir. Yürürlük tarihi takip eden ayın ilk günü olduğu için yurtdışı müteahhitlik şirketlerimizin şantiyelerinde çalışan işçilerimiz başta olmak üzere yurtdışındaki emekçilerimizin büyük çoğunluğu eski düzenlemeden yararlanmak için başvuru fırsatı dahi bulamamıştır. Hatta 3201 sayılı Kanuna eklenen Geçici 9. Maddede, maddenin yürürlük tarihine kadar başvuru yapan ve borçlanma tutarını ödeyenlerin eski düzenlemelerden faydalanabileceği açıkça ve ayrıca düzenlenmiş olmasına rağmen, konu hakkında kamuoyuna yönelik hiçbir bilgilendirme yapılmamış, yurtdışında alın teri akıtan emekçilerimizin ve ailelerinin hakları adeta el çabukluğuyla gasp edilmiştir.

Sözde, büyük bir batağın içinde olan SGK’nın tasarruf etmesi için yapılan bu düzenleme ile yurtdışında çalışan emekçilerimiz ve aileleri büyük bir hak kaybına ve hüsrana uğratılmıştır. Sosyal devlet ilkesine sahip bir ülke, tasarrufu emekçilerin haklarını gasp ederek değil, gereksiz veya sahte ameliyatlara, tedavilere ve ilaçlara ile SGK’nın soyulmasını önleyerek yapmalıdır. Sayıştay raporlarında SGK’nın nasıl soyulduğu çok net bir şekilde anlatılmaktadır. Halkımızın yüz milyonlarca lira parası sağlık sektöründeki vurgunlar ile birilerinin cebine indirilmektedir. Bu soygunu önlemeyen hükümet, tasarrufu işçilerin haklarını gasp ederek yapmaya kalkmaktadır.

Hukuk devletinin en önemli özelliklerinden biri hukuki güvenliğin sağlanmasıdır. Gerçek bir sosyal hukuk devletinde hiçbir iktidar; mevcut kanunlara bakarak, emekli olabileceği inancıyla gece gündüz çalışan, hizmet borçlanması için belirli bir miktar para biriktiren ve işçi emeklisi olmaya hazırlanan insanlara bir anda “emeklilik haklarınızı değiştirdik, daha çok çalışacaksınız daha az emekli maaşı alacaksınız” diyemez.

Anayasa’nın 60. maddesinde “Herkes, sosyal güvenlik hakkına sahiptir. Devlet, bu güvenliğini sağlayacak gerekli tedbirleri alır ve teşkilatı kurar.” denilmektedir. Buna göre sosyal güvenlik herkes için bir hak ve bunu gerçekleştirmek devlet için bir görevdir. Anayasa’nın 62. maddesinde ise devlete, yabancı ülkelerde çalışan Türk vatandaşlarının aile birliğinin, çocuklarının eğitiminin, kültürel ihtiyaçları ile birlikte sosyal güvenliklerinin sağlanması, anavatanla bağlarının korunması ve yurda dönüşlerinde yardımcı olunması için gerekli tedbirleri alma görevi yüklenmiştir.

Kanun teklifimiz ile iktidarın bu anayasa hükümlerini dahi yok sayarak, 7186 sayılı yasa aracılığıyla getirdiği yurtdışında çalışan işçilerimizin aleyhine düzenlemeler ortadan kaldırılmakta ve ilgili kanun maddeleri eski haline getirilmektedir. Böylece yurtdışı hizmet borçlanmasında her bir gün için tahakkuk ettirilecek borç tutarı prime esas günlük kazancın %45’inden, eskisi gibi %32’sine düşürülmekte; herkesin sadece BAĞ-KUR’dan emekli olmasına ilişkin düzenleme de kaldırılmaktadır.



eskisi gibi, Türkiye’de sigortalılık varsa en son sigortalılık haline göre emeklilik statüsü elde edilmesi öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 3201 sayılı kanunda 7186 sayılı kanun ile yapılan değişiklik sonucunda Yurt dışı hizmet borçlanması talebinde bulunanlar için sigortalının belirleyeceği günlük kazanç miktarı borçlanma tutarı %32’den %45’e çıkarılmıştır. Teklifimiz ile bu oran eskisi gibi %32’ düzeyine indirilmektedir. Böylece yurtdışı borçlanması yoluyla emekli olmak isteyen emekçilerimizin ödeyeceği tutar düşürülmüş olmaktadır.

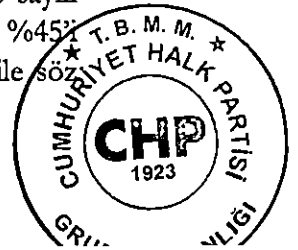
Öte yandan 7186 sayılı kanun ile 3201 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış bunun yerine Kanun’un 5. maddesine eklenen altıncı fıkra yeniden düzenleme yapılmıştır. Bu değişiklik yurt dışı hizmet borçlanması talebinde bulunanların sigortalılık haklarını sigortalı aleyhine değiştirmiş, yaşlılık aylığına hak kazanılacak tarihi ve aylık miktarını olumsuz etkilemiştir. Kazanılmış hakları ihlal eden, ayrıca yurt içinde çalışanlar ile eşitsizlik yaratan bu düzenlemeler teklifimiz ile eski haline getirilmektedir.

MADDE 2- 3201 sayılı kanunda 7186 sayılı kanun ile yapılan değişiklik sonucunda sigortalıların yurt dışı hizmet borçlanması yaptıkları sürelerle ilişkin sigortalılık statüsü değiştirilmiş, yurt dışı hizmet borçlanmasına ait sürelerin 5510 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirileceği hüküm altına alınmıştır. Bu bent hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanları kapsamaktadır. Yani yurtdışı hizmet borçlanması yapan herkes sadece BAĞ-KUR üzerinden emekli olabilecektir.

Teklifimiz ile 3201 sayılı Kanun’un 5. maddesinin dördüncü fıkrası eski haline getirilmektedir. Böylece yurt dışı hizmet borçlanmalarında, borçlanmanın hangi statüde değerlendirileceği, borçlanma yapan kişinin borçlanma talep tarihinde veya öncesinde Türkiye’de sigortalı olup olmadığına göre belirlenecektir. Buna göre Türkiye’de sigortalı çalışması bulunmayan kişinin yurt dışında geçen süreleri için hizmet borçlanması yapmak istemesi durumunda borçlandığı süreler 5510 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilecek, Türkiye’de sigortalı çalışması bulunan kişilerin yurt dışında geçen süreleri için hizmet borçlanması yapmak istemesi durumunda ise borçlanma talep tarihindeki en son sigortalılık hâline göre borçlanılan süreler dikkate alınacaktır.

Öte yandan 7186 sayılı kanun ile 3201 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrasının üçüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış bunun yerine Kanun’un 5. maddesine eklenen altıncı fıkra yeniden düzenleme yapılmıştır. Teklifimizin 1. Maddesinde yürürlükten kaldırılmış olan 3201 sayılı Kanun’un 4. Maddesinin dördüncü fıkrası yeniden kanuna eklendiği için, bunun yerine 5. Maddeye getirilmiş olan altıncı fıkra yürürlükten kaldırılmaktadır. Yani kanunun ilgili maddeleri eski haline getirilmiş olmaktadır.

MADDE 3- 7186 sayılı kanun ile 3201 sayılı Kanun’un geçici 5. maddesi yürürlükten kaldırılmış ve böylece 2008 yılı öncesinde T.C. Emekli Sandığı (Sandık) iştirakçisi olanların yurt dışında geçen hizmetlerine ilişkin yapacakları borçlanma başvurularının sonucunda ödeyecekleri borç tutarının hesaplanma yöntemi kaldırılarak, diğer sigortalılarla benzer biçimde 5510 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında ve günlük kazançlarının %45’i üzerinden yurt dışı hizmet borçlanması yapılması hüküm altına alınmıştır. Teklifimiz ile söz konusu geçici madde yeniden eski haliyle kanuna yeniden eklenmektedir.



Geçici 9. Madde ise 7186 sayılı yasa yürürlüğe girmeden eski düzenlemelerden faydalanılabileceğini öngörmektedir. Bu kanun teklifi ile zaten eski düzenlemelere döndüğünden söz konusu geçici 9. Maddeye gerek kalmamıştır.

8/5/1985 TARİHLİ VE 3201 SAYILI YURT DIŞINDA BULUNAN TÜRK VATANDAŞLARININ YURT DIŞINDA GEÇEN SÜRELERİNİN SOSYAL GÜVENLİKLERİ BAKIMINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ HAKKINDA KANUN'DA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 3201 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “% 45’idir.” ibaresi “%32’sidir.” şeklinde değiştirilmiş ve fıkranın ikinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Borçlanılan süreler, yurda kesin dönüş yapılmış olması şartıyla aylık tahsisi için yazılı talepleri halinde 5510 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin son fıkrası hükümlerine göre değerlendirilir.”

MADDE 2- 3201 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin altıncı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yurtdışı hizmet borçlanmasına ait süreler 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre hangi sigortalılık haline göre geçmiş sayılacağı belirlenmesinde; Türkiye’de sigortalılıkları varsa borçlanma talep tarihindeki en son sigortalılık haline göre, sigortalılıkları yoksa aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında geçmiş sigortalılık süresi olarak kabul edilir.”

MADDE 3- 3201 sayılı Kanun’un Geçici 9. Maddesi yürürlükten kaldırılmış ve Kanun’a aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 10-

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi iştirakçi olanların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce veya sonra yurtdışında geçen hizmetlerinin borçlandırılmasında, borç tutarı ilgililerin Türkiye’den ayrılmadan önce Sandığa tabi hizmetlerinden en son bıraktıkları derece ve kademelerine yurtdışında geçirdikleri ve borçlanmak istedikleri sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve öğrenim durumları itibariyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 36 ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeleri ile emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının müracaat tarihinde yürürlükte olan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranlarına göre hesap edilir.”

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

